

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZESPOŁU DS. JAKOŚCI I EFEKTÓW KSZTAŁCENIA
NA KIERUNKU STUDIÓW „ZARZĄDZANIE”
ORAZ
RAPORT Z OCENY JAKOŚCI PROCESU KSZTAŁCENIA
NA KIERUNKU STUDIÓW „ZARZĄDZANIE”
W ROKU AKADEMICKIM 2019/2020**

Data złożenia sprawozdania: 15 października 2020 roku

Autorzy raportu

Zespół ds. Jakości i Efektów Kształcenia na kierunku studiów „zarządzanie” w składzie:

Przewodniczący – dr Robert Nowacki

Członkowie:

prof. dr hab. Tadeusz Oleksyn

dr Barbara Sypniewska

mgr Ewa Wolska – przedstawiciel interesariuszy zewnętrznych

Viktorija Malysh – przedstawiciel samorządu studentów

I. DZIAŁANIA ZESPOŁU DS. JAKOŚCI I EFEKTÓW KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU STUDIÓW „ZARZĄDZANIE”

W roku akademickim 2019/2020, Zespół ds. Jakości i Efektów Kształcenia na kierunku studiów „zarządzanie” odbył cztery posiedzenia, z których zostały sporządzone stosowne protokoły:

Posiedzenie nr 1 z dnia 19 listopada 2019 roku

Ocena propozycji i wydanie opinii nt. procedury i zakresu oceny zajęć dydaktycznych przez studentów w roku akademickim 2019/2020

Posiedzenie nr 2 z dnia 15 stycznia 2020 roku

- 1) Opracowanie koncepcji kształcenia na kierunku studiów „zarządzanie” w związku z przyjętą przez Senat AEH w Warszawie „Strategią Uczelni na lata 2020-2025”, określenie sylwetki absolwenta kierunku studiów „zarządzanie” oraz ustalenie celów kształcenia na kierunku w powiązaniu z celami strategicznymi Uczelni oraz kierunkowymi efektami uczenia się.
- 2) Zaopiniowanie programu praktyk zawodowych dla studentów kierunku „zarządzanie” przedstawionego przez opiekunów praktyk i Dziekana Studiów Ekonomicznych.

Posiedzenie nr 3 z dnia 27 marca 2020 roku

- 1) Zaopiniowanie regulaminu wyboru specjalności studiów i przedmiotów w ramach specjalności przez studentów kierunku „zarządzanie”.
- 2) Zaopiniowanie zestawu pytań na egzamin dyplomowy dla studentów pierwszego i drugiego stopnia studiów na kierunku „zarządzanie”.

Posiedzenie nr 4 z dnia 20 czerwca 2020 roku

- 1) Zaopiniowanie przedstawionej przez Dziekana Studiów Ekonomicznych propozycji obsady zajęć dydaktycznych na kierunku „zarządzanie” na kolejny rok akademicki 2020/2021.
- 2) Zaopiniowanie propozycji wewnętrznego systemu oceniania studentów AEH w Warszawie.

- 3) Zatwierdzenie wstępnego układu treści „Raportu z oceny jakości procesu kształcenia na kierunku studiów „zarządzanie” za rok akademicki 2019/2020 oraz dyskusja na temat propozycji działań doskonalących jakość kształcenia na kierunku.

II. OCENA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA I PROPOZYCJE DZIAŁAŃ DOSKONALĄCYCH

Zgodnie z zakresem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia (WSZJK) w Akademii Ekonomiczno-Humanistycznej w Warszawie, Kierunkowe Zespoły ds. Jakości i Efektów Kształcenia przeprowadzają roczną ocenę jakości procesu kształcenia na danym kierunku studiów. W roku akademickim 2019/2020, na kierunku studiów „zarządzanie”, ocenie podlegały następujące obszary:

1. Program studiów oraz metody kształcenia i weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się.
2. Organizacja, przebieg i obsługa procesu kształcenia.
3. Osiągnięcia studentów w trakcie procesu kształcenia.
4. Ocena przez studentów jakości procesu kształcenia i poziom satysfakcji ze studiów.
5. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów.

1. Program studiów oraz metody kształcenia i weryfikacji efektów uczenia się.

W roku akademickim 2019/2020 rozpoczęto realizację nowego, zmienionego programu studiów na kierunku „zarządzanie”, przyjętego Uchwałą Senatu AEH w dniu 27 września 2019 roku. Program ten został opracowany w czerwcu 2019 roku przez Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia we współpracy z poszczególnymi, kierunkowymi zespołami ds. jakości i efektów kształcenia. Został on dopasowany do zmienionych w 2018 roku przepisów prawa z zakresu kształcenia studentów, nauki i szkolnictwa wyższego oraz odpowiada na zapotrzebowanie rynku pracy i oczekiwania studentów, a także kandydatów na studia. Realizację zmienionego programu studiów rozpoczęto od cyklu kształcenia 2019/2020, począwszy od pierwszego roku studiów, zarówno I, jak i II stopnia. Studentów wyższych roczników obowiązywał wcześniejszy program studiów.

Oceniając pierwszy rok obowiązywania zmienionego, nowego programu studiów, Zespół nie wnosi zastrzeżeń co do jego konstrukcji, a także wartości merytorycznej poszczególnych przedmiotów i sekwencji ich realizacji, a także ich wymiaru godzinowego oraz przypisanych im punktów ECTS. Liczby punktów ECTS w pełni odzwierciedlają zarówno wymiar czasowy zajęć dydaktycznych, jak i wysiłek studentów niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w ramach pracy własnej oraz w drodze konsultacji z nauczycielami akademickimi, prowadzonymi poza godzinową siatką zajęć. Zdaniem Zespołu, program studiów zapewnia zatem osiągnięcie wszystkich ustalonych kierunkowych efektów uczenia się. W związku z brakiem uwag na temat programu studiów, zarówno ze strony środowiska interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, Zespół nie zaleca żadnych zmian w jego konstrukcji, aż do zakończenia pełnego cyklu kształcenia opartego na tym programie studiów (w przypadku studiów I stopnia nastąpi to w roku akademickim 2021/2022, a dla studiów II stopnia w roku akademickim 2020/2021).

Szczególnie ważnym elementem oceny jakości procesu kształcenia jest analiza realizacji kierunkowych efektów uczenia się.

W celu poprawności i kompletności przeprowadzania oceny w tym zakresie, proponuje się następujące **działanie doskonalące**: opracowanie i wdrożenie w kolejnym roku akademickim formularza oceny przez nauczycieli akademickich efektów uczenia się i jakości kształcenia, obejmującego m.in.: (1) dane dotyczące przedmiotu – nazwa, rok studiów, kierunek studiów, stopień studiów, semestr, imię i nazwisko osoby odpowiedzialnej za prowadzenie przedmiotu; (2) dane dotyczące struktury ocen (w przypadku przedmiotów kończących się egzaminem) lub struktury zaliczeń (w przypadku przedmiotów kończących się zaliczeniem); (3) opis zastosowanych metod weryfikacji i oceny efektów uczenia się w ramach danego przedmiotu; (4) ocena stopnia realizacji kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się, a także wskazanie proponowanych zmian w treści danego przedmiotu i przypisanych do niego efektach uczenia się; (5) ogólna ocena jakości kształcenia w uczelni i na danym kierunku studiów.

Proces kształcenia na kierunku „zarządzanie” jest realizowany na podstawie autorskich programów poszczególnych przedmiotów, opracowanych przez nauczycieli akademickich

odpowiedzialnych za dany przedmiot w formie sylabusów. Obejmują one wszystkie niezbędne elementy, takie jak m.in.: treści przedmiotu i przedmiotowe efekty uczenia się, ich powiązanie z kierunkowymi efektami uczenia się, stosowane metody nauczania i weryfikacji poszczególnych kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się, wykaz literatury obowiązkowej i uzupełniającej itd. Większość sylabusów została przez prowadzących zajęcia przygotowana poprawnie.

Jako **działania doskonalące** w tym obszarze oceny rekomenduje się, aby:

- (1) dla wszystkich przedmiotów były określane co najmniej po trzy przedmiotowe efekty uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- (2) każda, jednostkowa treść nauczania w ramach danego przedmiotu miała swoje odniesienie przy najmniej do jednego kierunkowego efektu uczenia się z każdego ich obszaru i podobszaru;
- (3) zwiększyć i zróżnicować liczbę metod weryfikacji efektów uczenia się.

W roku akademickim 2019/2020 znacząco poprawiła się liczba opracowanych sylabusów przedmiotowych. Nie zostały jednak przygotowane sylabusy dla przedmiotów z nieuruchomionych specjalności. Wzrosła także terminowość wypełnienia przez nauczycieli akademickich sylabusów tak, że większość z nich była udostępniona studentom nie później niż miesiąc po rozpoczęciu zajęć w danym semestrze. Dodatkowo należy pozytywnie ocenić wprowadzenie decyzją Rektora, w związku z przejściem na tryb zdalnego nauczania z powodu epidemii SARS-CoV-2, konieczności opracowywania przez prowadzących zajęcia skróconych wersji sylabusów, w postaci tzw. konspektów przedmiotowych, obowiązkowo zamieszczanych następnie na platformie prowadzenia zajęć na odległość (MS Teams) w poszczególnych zespołach zajęciowych i przekazywanych do wiadomości Dziekanowi.

Jako **działanie doskonalące** zaleca się, aby w kolejnych latach akademickich sylabusy i konspekty przedmiotów były udostępniane studentom przed rozpoczęciem zajęć w danym semestrze, nie później niż w dniu ich rozpoczęcia.

Podstawowe metody weryfikacji efektów uczenia się, stosowane przez nauczycieli akademickich to: egzaminy, okresowe prace kontrolne w postaci kolokwium, referatów, esejów, raportów i opisów studiów przypadków. Ważną podstawą oceniania studenta były także jego wypowiedzi i różne formy aktywności w trakcie zajęć. W przypadku wszystkich tych form kontroli efektów uczenia się ocenę wystawiali prowadzący zajęcia. W roku akademickim 2019/2020 obowiązywała nowa, rozszerzona skala ocen, podana w Regulaminie studiów. Była ona następująca: celujący, bardzo dobry, dobry plus, dobry, dostateczny plus, dostateczny, niedostateczny.

Egzaminy były przeprowadzane w formie pisemnej i ustnej. W każdym z tych przypadków, zadania egzaminacyjne były formułowane z punktu widzenia efektów uczenia się zapisanych w sylabusach przedmiotów. Realizacja tego wymogu pociągała za sobą konieczność stosowania określonych form egzaminów pisemnych. Zadania czy pytania testowe były formułowane tak, aby nie ograniczać egzaminu do sprawdzania jedynie wiedzy. Włączano w zakres testów egzaminacyjnych zadania czy pytania problemowe, wymagające wykorzystania przez studentów nabytych umiejętności i kompetencji.

Zdaniem Zespołu, stosowane metody kształcenia sprzyjają rozwojowi studentów, przyczyniając się do osiągnięcia sukcesów zawodowych w przyszłości, zgodnie z formułowanymi przez nich i wobec nich oczekiwaniami. Są odpowiednio dobierane do przedmiotu, treści kształcenia oraz formy zajęć. Aktywizują studentów w procesie nauczania i uczenia się oraz przyczyniają się do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku „zarządzanie” były realizowane w kilku formach. Jako formy zajęć dydaktycznych były stosowane: wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, laboratoria językowe oraz seminaria i konsultacje prac dyplomowych. Wykłady i konwersatoria, a także seminaria dyplomowe były prowadzone przez osoby ze stopniem naukowym, a w nielicznych przypadkach, ćwiczenia, laboratoria i warsztaty były prowadzone przez osoby z tytułem zawodowym magistra. Wykłady miały formę problemową, syntetyzującą bądź analityczną i umożliwiały przede wszystkim osiągnięcie

efektów uczenia się z obszaru wiedzy. W większości przypadków, przed przejściem od semestru letniego w tryb pracy zdalnej, wykłady przybierały formę audytoryjną, wpartą prezentacją multimedialną, a ich wysłuchanie pozwalało wprowadzić studentów do problemów teoretycznych i praktycznych z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz innych dyscyplin z dziedziny nauk społecznych. Formę interaktywną miały natomiast ćwiczenia, konwersatoria oraz seminaria. Pozwalały przede wszystkim na osiągnięcie, z wykorzystaniem wiedzy, efektów uczenia się z obszarów umiejętności i kompetencji społecznych. Po przejściu w tryb pracy zdalnej, poza nielicznymi przypadkami, zajęcia były prowadzone w czasie rzeczywistym z wykorzystaniem platformy MS Teams. Większość z nich była na bieżąco nagrywana i udostępniana studentom. Prowadzenie zajęć w trybie zdalnym umożliwiało w pełni bezpośredni kontakt studentów z nauczycielem akademickim, w tym prowadzenie dyskusji i wspólne rozwiązywanie przykładów czy zadań.

Promotorami i recenzentami prac dyplomowych byli nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Pozytywnie należy ocenić przydzielanie recenzentów przez Dziekana z uwzględnieniem powiązania specjalności naukowej nauczyciela akademickiego z tematyką i zakresem ocenianej pracy dyplomowej, a także stosowanie w miarę możliwości zasady, że prace napisane pod kierunkiem doktora powinny być recenzowane przez osobę ze stopniem doktora habilitowanego. W przypadku wystawienia ocen – pozytywnej przez promotora i negatywnej przez recenzenta, Dziekan powoływał drugiego recenzenta, a jego ocena była traktowana jako ostateczna. Jednakże przypadki zastosowania tej procedury były rzadkie.

W celu zredukowania w przyszłości sporadycznie pojawiających się rozbieżności w ocenach promotorów i recenzentów proponuje się następujące **działania doskonalące**:

- (1) zmianę w kolejnym roku akademickim formularza oceny pracy dyplomowej i ujednoczenie jego postaci tak, aby zarówno promotor, jak i recenzent posługiwali się tym samym arkuszem oceny pracy dyplomowej;
- (2) zastąpienie dotychczasowej skali opartej na ocenach cząstkowych, skalą punktową tak, aby łączną liczbą punktów możliwych do uzyskania z pracy dyplomowej wynosiła np. 100, a osiągnięcie więcej niż 50 punktów (lub 50% punktów) dawałoby możliwość dopuszczenia pracy do obrony;
- (3) opracowanie jednolitego dokumentu na temat szczegółowych zasad i procedury dyplomowania studentów, obejmującego nie tylko formalne wymogi związane z przygotowaniem i złożeniem pracy do obrony, przebiegiem egzaminu dyplomowego, ale również opisującymi kryteria, jakimi cechować się powinna poprawnie napisana praca dyplomowa, a sprawdzenie których wymagane będzie od promotorów przed dopuszczeniem pracy do recenzji i obrony.

Po dokonaniu selektywnej oceny wybranych prac dyplomowych oraz arkuszy ich oceny wypełnianych przez promotorów i recenzentów można jednoznacznie stwierdzić, iż studenci przygotowując pracę dyplomową musieli wykazać się znajomością wiedzy z zakresu wybranego tematu (przegląd literatury przedmiotu), znajomością stosowanych metod badawczych (część metodologiczna) oraz umiejętnością praktycznego zastosowania wiedzy ogólnej i metod badawczych (część empiryczna). Zagadnienia poruszane w pracach były omawiane w logicznej sekwencji, z zastosowaniem analizy i syntezy.

Analizując tematykę prac dyplomowych zaobserwowano wysoki stopień interdyscyplinarności kierunku studiów. Jednakże, w związku z najczęściej wybieranymi przez studentów specjalnościami, dominującymi obszarami tematycznymi w pracach dyplomowych były aspekty zarządzania organizacjami, marketingiem oraz zasobami ludzkimi. W pracach licencjackich były najczęściej rozwiązywane problemy praktyczne z wykorzystaniem właściwie dobranej literatury oraz badań własnych. W przypadku studiów II stopnia, metody zastosowane w pracach magisterskich były bardziej złożone i służyły weryfikacji prostych hipotez badawczych.

W niektórych pracach zaobserwowano odwoływanie się do zbyt małej liczby źródeł literatury zwartej i nadmierne cytowania zasobów Internetu.

Jako **działania doskonalące** rekomenduje się zatem, aby:

- (1) promotorzy większą uwagę przykładali do oceny charakteru i liczby źródeł, w tym obcojęzycznych, wykorzystywanych przez studentów na potrzeby pisania prac dyplomowych tak, by w pracach licencjackich, bez uwzględnienia zasobów Internetu, było użytych co najmniej 15, a w pracach magisterskich co najmniej 25 pozycji;
- (2) zalecali większe wykorzystywanie przez seminarzystów zasobów Cyfrowej Biblioteki Nauki, a także czasopism naukowych, krajowych i zagranicznych, które są dostępne w zasobach Biblioteki Uczelni, w celu zastosowania w pracach dyplomowych aktualnej wiedzy z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz wyników aktualnych badań naukowych.

Do egzaminu dyplomowego, jak w latach wcześniejszych, był dopuszczony student, który osiągnął wymagane efekty uczenia się i odpowiednią łączną liczbę punktów ECTS, uzyskał oceny pozytywne zaliczeń wszystkich zajęć realizowanych w formie ćwiczeń, złożył z ocenami pozytywnymi egzaminy ze wszystkich przedmiotów realizowanych w formie wykładów, zrealizował i uzyskał oceny pozytywne praktyk zawodowych w wymaganym wymiarze, otrzymał pozytywne oceny pracy dyplomowej, uprzednio przyjętej przez promotora po sprawdzeniu jej w systemie antyplagiatowym JSA, uregulował wszystkie zobowiązania wobec uczelni. Podczas egzaminu dyplomowego oceniana była znajomość tematyki, będącej przedmiotem pracy dyplomowej oraz wiedzy i umiejętności z zakresu specjalności i kierunku studiów. Egzamin dyplomowy był przeprowadzony w formie ustnej, przed komisją egzaminacyjną. Wynik egzaminu dyplomowego ogłaszany był ustnie w dniu egzaminu, bezpośrednio pod jego zakończeniu.

W związku ze stanem zagrożenia epidemicznego SARS-CoV-2, proces dyplomowania studentów na kierunku „zarządzanie” był prowadzony w roku akademickim 2019/2020, poza nielicznymi wyjątkami, w formie zdalnej, na platformie MS Teams, z obowiązkową rejestracją jego przebiegu. Z egzaminu sporządzano protokół, który był następnie podpisywany przez członków komisji w siedzibie uczelni. Nie zgłoszono, ani nie zaobserwowano żadnych zakłóceń w sprawnym przebiegu egzaminów dyplomowych.

Analiza zestawu pytań na egzamin dyplomowy sugeruje jednak konieczność wprowadzenia następujących **działań doskonalących**:

- (1) przeprowadzanie corocznego przeglądu i oceny zawartości merytorycznej poszczególnych pytań, a następnie ich aktualizację i dopasowanie do treści przedmiotów ujętych w programie studiów oraz aktualnej wiedzy z danego zakresu, popartej wynikami badań naukowych;
- (2) ujednoczenie zestawu pytań na egzamin dyplomowy przeprowadzony w języku polskim i angielskim z uwzględnieniem poprawności merytorycznej ich przetłumaczenia;
- (3) zalecenie komisjom egzaminacyjnym zadawanie bardziej zróżnicowanych pytań z obowiązującej ich listy.

Oceniono również realizację praktyk zawodowych przez studentów I stopnia na kierunku „zarządzanie”. Nie zaobserwowano nieprawidłowości w ich przebiegu, dokumentowaniu i zaliczaniu. Najczęstszymi formami realizacji praktyk zawodowych przez studentów kierunku „zarządzanie” były: praca zawodowa wykonywana na podstawie różnego typu umów o pracę (48,3% zaliczonych praktyk) oraz na podstawie porozumienia podpisywanego przez uczelnię z praktykodawcą w celu skierowania studenta na praktykę (44,2%). Z pierwszej formy korzystali najczęściej studenci studiów niestacjonarnych, zaś z drugiej – stacjonarnych.

Jako **działanie doskonalące** w zakresie praktyk zawodowych rekomenduje się zwiększenie oferty miejsc odbywania praktyk, ustalonych w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi.

2. Organizacja, przebieg i obsługa procesu kształcenia

Organizację i przebieg procesu dydaktycznego określają Zarządzenie Rektora w sprawie organizacji roku akademickiego oraz harmonogramy zajęć. W roku akademickim 2019/2020, tak jak w poprzednim, zachowano w ramach zajęć 8 zjazdów sobotnio-niedzielnymi w przypadku studiów

niestacjonarnych oraz 10 tygodni zajęć w semestrze w przypadku studiów stacjonarnych. W organizacji roku akademickiego podano także terminy sesji egzaminacyjnych oraz składania i obrony prac dyplomowych.

Prawdopodobnie, z powodu zmiany siedziby uczelni (przeniesienie zajęć od początku semestru zimowego do nowego budynku), harmonogram zajęć na semestr zimowy był udostępniony studentom zbyt późno, jeden-dwa dni przed rozpoczęciem zajęć. Podobna sytuacja, tym razem z powodu problemów kadrowych, wystąpiła w marcu 2020 roku, tuż przed rozpoczęciem semestru letniego.

W celu unikania tego typu zdarzeń w przyszłości zaleca się jako **działanie doskonalące**, aby Dziekan studiów, najpóźniej na dwa miesiące przed rozpoczęciem kolejnego semestru, przedstawiał propozycję obsady zajęć, co powinno usprawnić proces terminowego przygotowania harmonogramów tak, aby były one udostępniane studentom najpóźniej tydzień przed rozpoczęciem

W związku z rozpoczęciem zajęć w nowym budynku uczelni, znacząco poprawiły się warunki studiowania, jednakże przez miesiąc-dwa trwania semestru zimowego sale dydaktyczne były na bieżąco uzupełniane o środki ułatwiające prowadzenie dydaktyki. Prace w tym zakresie nie zakłócały jednak przebiegu zajęć dydaktycznych.

W semestrze letnim, w związku z pandemią SARS-CoV-2, wszystkie zajęcia zostały przeniesione w tryb zdalny. Uczelnia w ciągu tygodnia założyła wszystkim studentom i nauczycielom akademickim konta na platformie MS Teams, co nie spowodowało żadnych opóźnień w rozpoczęciu zajęć w tym semestrze. Przed ich rozpoczęciem, przeprowadzono również program szkoleń z obsługi platformy do prowadzenia zajęć zdalnych.

Zarówno w okresie zajęć w siedzibie uczelni (semestr zimowy), jak i prowadzonych w trybie zdalnego nauczania (semestr letni), studenci, zarówno poprzez Extranet, jak i MS Teams, mieli zapewniony stały dostęp do materiałów dydaktycznych w postaci skryptów, materiałów pomocniczych, artykułów naukowych, case studies oraz prezentacji wykorzystywanych podczas zajęć.

Wymiar konsultacji dostosowany był do rodzaju zajęć. Konsultacje odbywały się w czasie wolnym od zajęć studentów. Godziny konsultacji i miejsce ich odbywania przekazywane były do wiadomości studentów za pomocą ogłaszania ich na tablicach ogłoszeń i w Extranecie. W semestrze letnim konsultacje były prowadzone na platformie MS Teams we wskazanych przez nauczycieli akademickich dniach i godzinach. Wymiar czasu konsultacji były właściwy i adekwatny do potrzeb studentów, a także wymiaru godzinowego zajęć z danego przedmiotu.

W okresie realizacji zajęć w trybie zdalnym, nauczyciele akademicy zostali zobligowani Zarządzeniem Rektora do składania sprawozdań z odbytych zajęć dydaktycznych oraz konsultacji na przygotowanym w tym celu specjalnym druku, który był następnie przesyłany do wiadomości Dziekana i Rektora najpierw w odstępach dwutygodniowych, a później miesięcznych. Prowadzący zajęcia, jeśli wystąpiła taka sytuacja, musiał także podać powody niezrealizowania zajęć w zgodzie z ich harmonogramem oraz określić sposób i termin ich „odpracowania”. Z osobami, które nie składały sprawozdań na czas, Dziekan studiów przeprowadzał rozmowy wyjaśniające lub dyscyplinujące.

W minionym roku akademickim udoskonalono organizację procesu składania prac dyplomowych do obrony. Przygotowano w systemie elektronicznym uczelni (Extranet) narzędzie umożliwiające składanie: pracy dyplomowej, raportu JSA, recenzji w trybie on-line (dostęp tylko dla promotorów i recenzentów) oraz pozostałych dokumentów niezbędnych do przystąpienia do obrony (dostęp dla studentów). Narzędzie to istotnie skróciło czas oczekiwania na obronę, ułatwiło jej przygotowanie oraz pozwoliło zwiększyć liczbę obron w pierwszym, tj. lipcowym terminie.

Zespół pozytywnie ocenia wprowadzone Zarządzeniem Rektora działania doskonalące w zakresie archiwizowania okresowych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych. Prowadzący zajęcia są zobowiązani we wskazanych terminach do przekazywania do Działu Dokumentacji uczelni opisanych okresowych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych albo w formie papierowej, albo w formie plików elektronicznych. Ułatwia to przegląd i ocenę jakości okresowych prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, ocenę stosowanych metod weryfikacji osiągania przez studentów efektów uczenia się, a także pozwala na rozstrzygnięcie ewentualnych sporów między studentem a prowadzącym zajęcia.

W roku akademickim 2019/2020 nie przeprowadzono badania jakości obsługi studentów przez komórki organizacyjne uczelni, co było ściśle związane z ograniczeniem aktywności uczelni, również w zakresie bezpośredniej obsługi studentów, w związku z przejściem w tryb pracy zdalnej w okresie pandemii SARS-CoV-2.

W związku z tym, rekomenduje się jako **działanie doskonalące** obligatoryjne przeprowadzenie badania jakości obsługi studentów na zakończenie kolejnego roku akademickiego, opartego na opracowanym już narzędziu, uzupełnionym o pytania z zakresu warunków studiowania oraz funkcjonowania modernizowanego systemu informatycznego uczelni, zaplanowanego do wymiany w roku akademickim 2020/2021. Badanie to należy przeprowadzić pod warunkiem, iż uczelnie w Polsce powrócą do działalności stacjonarnej.

3. Osiągnięcia studentów w trakcie procesu kształcenia.

Analiza osiągnięć studentów kierunku „zarządzanie” została przeprowadzana z wykorzystaniem odpowiednich danych liczbowych gromadzonych w systemie Extranet uczelni.

Pierwszą analizowaną wielkością był odsetek studentów kończących studia w terminie. Szczegółowe i zbiorcze dane (studia stacjonarne i niestacjonarne łącznie) na temat terminowości przekładania prac do obrony przedstawiają się za rok akademicki 2019/2020 następująco:

- 1) Liczba studentów, którzy przystąpili do egzaminu dyplomowego w terminie lipcowym:
 - studia I stopnia: 101 osób (22,2% uprawnionych)
 - studia II stopnia: 122 osoby (35,6% uprawnionych)
- 2) Liczba studentów, którzy przystąpili do egzaminu dyplomowego w terminie wrześniowym:
 - studia I stopnia: 180 osób (39,7% uprawnionych)
 - studia II stopnia: 101 osób (29,4% uprawnionych)
- 3) Liczba studentów, którzy przystąpili do egzaminu dyplomowego po terminie (później niż we wrześniu):
 - studia I stopnia: 30 osób (6,7% uprawnionych)
 - studia II stopnia: 32 osoby (9,3% uprawnionych)
- 4) Liczba studentów, którzy nie przystąpili do egzaminu dyplomowego (skierowani na powtarzanie roku lub skreśleni z listy studentów):
 - studia I stopnia: 100 osób powtarza ostatni rok i 42 osoby skreślone (razem 142 osoby, tj. 31,4% uprawnionych)
 - studia II stopnia: 55 osób powtarza ostatni rok i 33 osoby skreślone (razem 88 osób, tj. 25,7% uprawnionych).

Sytuacja w zakresie terminowego kończenia studiów poprawia się stopniowo w przypadku studiów niestacjonarnych, natomiast pozostaje bez istotnych zmian lub pogarsza się dla studiów stacjonarnych (odpowiednio I i II poziom studiów), o czym świadczą następujące wielkości:

- a) studia stacjonarne I stopnia na kierunku „zarządzanie” – 39% (poprzedni rok akademicki 40%); studia niestacjonarne – 62% (poprzedni rok akademicki 57%);
- b) studia stacjonarne II stopnia na kierunku „zarządzanie” – 54% (poprzedni rok akademicki 73%); studia niestacjonarne – 77% (poprzedni rok akademicki 64%).

Biorąc pod uwagę fakt, iż główną przyczyną niekończenia studiów I stopnia w terminie jest niezłożenie pracy dyplomowej w wymaganym czasie, uważa się, iż sytuacja w tym zakresie powinna ulec poprawie w niedalekiej przyszłości, w związku ze zniesieniem obowiązku przygotowywania pracy dyplomowej (licencjackiej) i zastąpienia jej projektem społeczno-gospodarczym lub badawczym. Nie zostały natomiast poznane do końca przesłanki opóźniania ukończenia studiów stacjonarnych II stopnia. Jedną z przyczyn mogło być przejście w tryb pracy zdalnej w związku z epidemią SARS-CoV-2 i trudności z zebraniem odpowiednich materiałów do zakończenia pisania pracy dyplomowej (magisterskiej). Sytuacja ta jednak wymaga dalszego badania, m.in. w porównaniu z wynikami na pozostałych kierunkach studiów prowadzonych w uczelni.

Z punktu widzenia badania jakości procesu kształcenia, istotne znaczenie ma również odsetek studentów, którzy uzyskali promocję na kolejny rok studiów, szczególnie po roku pierwszym. Szczegółowe dane przedstawiają się następująco:

- a) odsetek studentów I stopnia, którzy terminowo zakończyli I rok studiów stacjonarnych – 74,67% (poprzedni rok akademicki – 66,07%), niestacjonarnych – 84,21% (poprzedni rok akademicki – 73,23%);
- b) odsetek studentów I stopnia, którzy terminowo zakończyli II rok studiów stacjonarnych – 84,61% (poprzedni rok akademicki – 80,00%), niestacjonarnych – 98,62% (poprzedni rok akademicki – 92,00%);
- c) odsetek studentów II stopnia, którzy terminowo zakończyli I rok studiów stacjonarnych – 81,57% (poprzedni rok akademicki – 75,00%), niestacjonarnych – 92,17% (poprzedni rok akademicki – 85,38%).

Wzrósł zatem na każdym poziomie i trybie studiów na kierunku „zarządzanie” odsetek osób, które bez większych trudności mogły zostać zapisane na kolejny rok studiów. Osiągnięto zatem spadek poziomu odsiewu studentów w toku studiów, głównie po pierwszym roku. Zdecydowanie lepsze statystyki dotyczą terminowego kończenia drugiego roku studiów I stopnia oraz pierwszego roku studiów II stopnia. Sytuacja zdecydowanie korzystniej przedstawia się dla studiów niestacjonarnych. Zaobserwowane pozytywne zmiany, jakie zaszły w zakresie promowania studentów na kolejne lata studiów zostały, zdaniem Zespołu, spowodowane dwoma czynnikami. Pierwszy z nich jest ściśle powiązany ze zmianami wprowadzonymi od dnia 1.10.2019 roku do Regulaminu studiów i dotyczącymi skali ocen (rozszerzenie jej o jedną ocenę – celującą) oraz liczby obowiązkowych terminów egzaminów i zaliczeń poprzez wprowadzenie obowiązkowego terminu zerowego. Drugim natomiast czynnikiem, który spowodował wzrost odsetka studentów, którzy terminowo zakończyli pierwszy rok studiów była modyfikacja modelu kształcenia na pierwszym i częściowo drugim semestrze studiów I stopnia, oparta na przedmiotach kształcenia ogólnego i z dziedziny nauk społecznych, co dało większą możliwość przygotowania studentów do zdobywania wiedzy kierunkowej oraz rozumienia miejsca i roli nauk o zarządzaniu w naukach społecznych.

Uzupełnieniem podanych danych jest zbiorcze zestawienie porównawcze dla dwóch lat akademickich, przedstawione w tabeli (dane w %):

Wyszczególnienie	2019/2020		2018/2019		Odchylenie (p.p.)	
	Studia ST	Studia NST	Studia ST	Studia NST	Studia ST	Studia NST
Odsetek studentów z zaliczeniem warunkowym:						
- studia I stopnia	17,6	8,4	17,6	11,9	0,0	-3,5
- studia II stopnia	11,1	3,1	8,6	5,1	2,5	-2,0
Odsetek studentów powtarzających rok:						
- studia I stopnia	14,2	6,3	10,1	8,1	4,1	-1,8
- studia II stopnia	9,2	5,1	11,7	3,8	-2,5	1,3
Wskaźnik odsiewu (odsetek skreśleń):						
- studia I stopnia	20,0	8,5	25,2	19,3	-5,2	-10,8
- studia II stopnia	15,3	7,2	23,1	13,4	-7,8	-6,2

Analizując szczegółowiej zebrane dane zaobserwowano, iż najslabiej sytuacja w zakresie postępów studentów w nauce prezentuje się w przypadku studiów anglojęzycznych na kierunku „zarządzanie”. Stąd studia stacjonarne wypadają gorzej w porównaniu z niestacjonarnymi (studia w j. angielskim są bowiem prowadzone tylko w trybie stacjonarnym). Jest to prawdopodobnie powiązane z barierą językową oraz ograniczonym dostępem do literatury tematu w języku obcym.

W związku z tym, jako **działania doskonalące** proponuje się:

- (1) przeprowadzenie w kolejnym roku akademickim przeglądu zasobów bibliotecznych pod kątem literatury anglojęzycznej zalecanej studentom i zapisanej w sylabusach poszczególnych przedmiotów;
- (2) w przypadku wykazania niedoboru, należy sukcesywnie uzupełniać zasoby biblioteczne lub wskazać nauczycielom akademickim prowadzącym zajęcia na studiach anglojęzycznych zamienniki zalecanej literatury przedmiotu z zasobów dostępnych z Biblioteki Uczelni.

Mimo stosowania w zakresie awansu studentów na kolejny rok studiów takich zasad, jak możliwość ubiegania się o wpis warunkowy, bez istotnych zmian pozostały przesłanki skreślenia studentów po pierwszym roku studiów I i II stopnia. Są nimi: rezygnacja ze studiów, motywowana najczęściej trudnościami osobistymi, w tym finansowymi, a także brak postępów w nauce uniemożliwiający wystąpienie o wpis warunkowy na kolejny rok studiów z powodu nieuzyskania wymaganej liczby punktów ECTS, czyli nie osiągnięcia wymaganych efektów uczenia się.

W roku akademickim 2019/2020 odnotowano również poprawę jakości kształcenia oraz uczenia się studentów w trakcie trwania studiów. Szczegółowe dane (struktura ocen w %) prezentują się następująco:

Ocena	Zarządzanie		Zmiana w ciągu roku (%)		Uczelnia
	studia I stopnia	studia II stopnia	studia I stopnia	studia II stopnia	
6,0	1,95	7,66	nie dotyczy	nie dotyczy	1,61
5,0	18,62	16,97	74,18	-31,54	9,28
4,5	11,33	13,13	21,31	4,04	10,90
4,0	18,79	20,73	2,34	-0,86	20,06
3,5	13,02	12,33	-12,79	3,96	15,43
3,0	22,28	18,28	-29,98	-5,14	19,13
2,0	14,00	10,90	-5,72	3,32	23,59

Zgodnie z przedstawionymi danymi, znacznie wzrósł odsetek ocen bardzo dobrych i dobrych plus z egzaminów i zaliczeń na studiach I stopnia. Nieco inaczej sytuacja przedstawia się na studiach II stopnia, gdzie obniżył się poziom ocen dobrych i wyższych, a zwiększył się odsetek ocen słabszych. Ponadto na kierunku „zarządzanie” wystawiono w roku akademickim 2019/2020 więcej ocen dobrych, dobrych plus, bardzo dobrych i celujących niż na pozostałych kierunkach prowadzonych przez uczelnię, a co za tym idzie wystawiono mniej ocen niskich i negatywnych niż w uczelni. Świadczy to o poprawie jakości kształcenia na kierunku „zarządzanie”, a także wyższej efektywności uczenia się studentów. Zespołowi nie wydaje się, iż mogło to być skutkiem obniżenia wymagań nauczycieli akademickich wobec studentów, gdyż większość zajęć, szczególnie kierunkowych i specjalnościowych, była prowadzona przez te same osoby oraz na podstawie tych samych treści i wymagań, co we wcześniejszych latach akademickich.

Analizując bardziej szczegółowe dane dostępne Zespołowi zaobserwowano, iż bardziej korzystna sytuacja, a także trend zmian w zakresie struktury ocen wystąpił w szczególności w przypadku studiów niestacjonarnych, a także na zakończenie letniej sesji egzaminacyjnej, co mogło być efektem prowadzenia zaliczeń i egzaminów w trybie zdalnym.

Zaobserwowano również, iż obniżył się odsetek ocen niedostatecznych z egzaminów. Największy spadek odsetka ocen negatywnych zaobserwowano w badanym okresie na studiach: niestacjonarnych I stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych II stopnia. Podobnie przedstawiają się trendy zmian w zakresie struktury ocen osiąganych z zaliczeń. Odsetek ocen niedostatecznych z zaliczeń wzrósł w rozpatrywanym czasie jedynie w przypadku studiów stacjonarnych I stopnia. Z kolei odsetek ocen dobrych i bardzo dobrych wzrósł na każdym poziomie i trybie studiów, szczególnie na zakończenie semestru letniego.

Pozytywne zmiany w strukturze ocen studentów kierunku „zarządzanie” były również, poza zasygnalizowanymi już przesłankami, skutkiem zmian w programie studiów, metodach weryfikacji efektów uczenia się i formach prowadzenia zajęć (więcej pracy samodzielnej studentów pod nadzorem prowadzącego zajęcia, więcej konwersatoriów i ćwiczeń, mniej wykładów kończących się egzaminem, wzrost liczby godzin konsultacji), systemie oceniania studentów (rozszerzenie skali ocen o ocenę celującą), wprowadzenie obowiązkowego, dodatkowego (zerowego) terminu dla egzaminów. Jeśli odrzuciłoby się podane argumenty, to we wcześniejszych latach akademickich sytuacja również przedstawiała się pozytywnie. Średnio powyżej 40% ocen wystawianych studentom z zaliczeń i egzaminów stanowiły oceny dobre i bardzo dobre, a z niewielkimi wyjątkami, ok. 10% oceny niedostateczne.

Studenci kierunku „zarządzanie” osiągają dobre lub bardzo dobre wyniki również na etapie dyplomowania. Na podstawie danych z egzaminów dyplomowych przeprowadzonych w roku

akademickim 2019/2020 średnie ocen z pracy dyplomowej oraz na zakończenie studiów przedstawiają się następująco:

- promotorzy: studia I stopnia – 4,09 studia stacjonarne i 4,25 niestacjonarne; studia II stopnia – 4,26 studia stacjonarne i 4,43 niestacjonarne;
- recenzenci: studia I stopnia – 4,11 studia stacjonarne i 4,42 niestacjonarne; studia II stopnia – 4,16 studia stacjonarne i 4,54 niestacjonarne;
- na zakończenie studiów: studia I stopnia – 4,40 studia stacjonarne i 4,57 niestacjonarne; studia II stopnia – 4,26 studia stacjonarne i 4,59 niestacjonarne.

Dla porównania, we wcześniejszych latach akademickich średnie oceny za prace dyplomowe, wystawiane przez promotorów i recenzentów były niższe. Przede wszystkim recenzenci surowiej oceniali prace dyplomowe niż promotorzy. Z obserwacji danych szczegółowych wynika, iż lepsze wyniki z toku studiów i na etapie dyplomowania osiągają studenci studiów II stopnia oraz trybu niestacjonarnego. Konstatując należy stwierdzić, iż w roku akademickim 2019/2020 nastąpiła poprawa jakości prac dyplomowych przedstawianych do obrony.

4. Ocena przez studentów jakości procesu kształcenia i poziom satysfakcji ze studiów.

W związku z doskonaleniem procesu jakości kształcenia, w tym badań ewaluacyjnych związanych z oceną jakości zajęć w opinii studentów, w 2019 roku opracowano nową koncepcję badań i przeprowadzono modyfikację (rozbudowę) narzędzia badawczego. W efekcie prac prowadzonych przez Kierunkowe Zespoły ds. Jakości Kształcenia, opracowano nowe zasady prowadzenia badań ewaluacyjnych i stworzono nowy wzór ankiety. Przedmiotem obowiązującej ankiety oceny przez studentów nauczycieli akademickich i prowadzonych przez nich przedmiotów są wszystkie istotne elementy procesu dydaktycznego, w szczególności: stopień przygotowania merytorycznego prowadzącego zajęcia, szeroko rozumiane kompetencje dydaktyczne, umiejętności organizacji zajęć dydaktycznych oraz kultura osobista. W ramach ankiety wyznaczono dziesięć kryteriów oceny zajęć i nauczycieli akademickich, ocenianych w skali pięciostopniowej. Wykładowcy byli także oceniani z punktu widzenia trzech płaszczyzn, tj. z zakresu kompetencji, kreatywności i odpowiedzialności społecznej. W tym przypadku skala ocen była od 1 do 10. Dodatkowo studenci mieli możliwość wyrażenia swoich opinii w postaci odpowiedzi na pytania otwarte dotyczące słabych i mocnych stron przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia.

Ankietyzacja była przeprowadzona za pomocą systemu informatycznego uczelni. Uczestnictwo w badaniach jakości procesu kształcenia na kierunku „zarządzanie” ukształtowało się w roku akademickim 2019/2020 na poziomie 26,9% w semestrze zimowym oraz 20,9% w semestrze letnim. Szczegółowe wyniki oceny przez studentów procesu kształcenia na kierunku studiów „zarządzanie” podano w tabeli na następnej stronie.

Jakość kształcenia na kierunku „zarządzanie” uzyskała w roku akademickim 2019/2020 średnie oceny ze wszystkich 10-ciu kryteriach cząstkowych na poziomie: 4,43 w semestrze zimowym i 4,36 w semestrze letnim. Ogólna ocena była nieznacznie niższa niż średnia dla pozostałych kierunków studiów w uczelni. W semestrze zimowym najwyżej oceniona została atmosfera zajęć i właściwe traktowanie studentów, a w dalszej kolejności stosunek prowadzącego do rozwiązywania problemów studentów i dostępność prowadzących dla studentów. W semestrze letnim ponownie najwyższe oceny zostało kryterium „atmosfera zajęć i właściwe traktowanie studentów”, analogiczną średnią uzyskała punktualność prowadzenia zajęć oraz właściwie przedstawione przez prowadzącego cele i efekty uczenia się.

Kompetencje prowadzących zajęcia ocenione zostały na poziomie średnio wynoszącym 8,42 w semestrze zimowym oraz 8,30 w semestrze letnim, odpowiedzialność społeczna – odpowiednio 8,34 oraz 8,24, a kreatywność – odpowiednio 8,09 oraz 8,01. W tym przypadku, oceny średnie nie różniły się istotnie między poszczególnymi semestrami studiów, choć były niższe niż na innych kierunkach studiów prowadzonych przez uczelnię.

Kryteria oceny	Semestr zimowy 2019/2020		Semestr letni 2019/2020	
	Zarządzanie	Uczelnia	Zarządzanie	Uczelnia
Średnia ocena jakości kształcenia	4,43	4,44	4,36	4,42
Kryteria cząstkowe oceny (w skali Likerta od 1,0 do 5,0)				
Prowadzący zajęcia:				
wyjaśnił zakładane w sylabusie cele kształcenia, efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) oraz zasady oceniania i warunki zaliczania przedmiotu	4,46	4,48	4,39	4,46
punktualnie rozpoczął i zakończył zajęcia oraz efektywnie wykorzystywał czas przeznaczony na nie	4,46	4,51	4,40	4,48
był dostępny dla studentów na konsultacjach i/lub umożliwiał ze sobą kontakt poza zajęciami	4,47	4,50	4,38	4,48
przystępnie i komunikatywnie objaśniał przedstawiane treści	4,43	4,42	4,36	4,40
pobudzał studentów do samodzielnego myślenia i pogłębiania wiedzy z przedmiotu	4,37	4,35	4,31	4,34
wykorzystał odpowiednie środki dydaktyczne uatrakcyjniające i wzmacniające przekaz wiedzy	4,38	4,35	4,30	4,35
udostępniał materiały dydaktyczne w odpowiedniej liczbie i w uzgodnionym czasie	4,44	4,40	4,37	4,47
był pomocny, życzliwy i obiektywny w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w ich trakcie	4,47	4,49	4,37	4,45
stosował metody aktywizujące studentów w czasie trwania zajęć	4,38	4,35	4,29	4,32
traktował studentów we właściwy sposób, a zajęcia przebiegały w przyjaznej atmosferze	4,52	4,55	4,40	4,49
Kryteria ogólnej oceny nauczycieli akademickich (skala od 1,0 do 10,0):				
Kompetencje	8,42	8,58	8,30	8,53
Kreatywność	8,09	8,12	8,01	8,11
Odpowiedzialność społeczna	8,34	8,47	8,24	8,44

W związku z nowymi wyzwaniami, jakie od marca 2020 roku postawiła kształceniu studentów pandemia SARS-CoV-2, przeprowadzono również badania satysfakcji z nauki zdalnej. Badanie takie zostało przeprowadzone w czerwcu i listopadzie 2020 roku, przy wykorzystaniu ankiety zaprojektowanej w systemie Google Forms i dystrybuowanej poprzez system Extranet oraz MS Teams. Ankieta składała się z czterech pytań zamkniętych oraz jednego otwartego. Celem ankietyzacji było określenie poziomu satysfakcji studentów z jakości zajęć prowadzonym w trybie zdalnym. Przedmiotem badania były następujące zagadnienia:

- ogólna ocena satysfakcji z poziomu kształcenia w trybie zdalnym;
- poziom ważności poszczególnych elementów stanowiących atrybuty uczenia zdalnego (kontakt z wykładowcą, dostępność materiałów dydaktycznych, dostępność materiałów umożliwiających weryfikację wiedzy, dostępność nagrań zajęć dydaktycznych);
- identyfikacja znaczenia elementów wpływających na poziom jakości zajęć zdalnych (interakcje w grupie – kontakt w czasie rzeczywistym z wykładowcą i innymi studentami; dobra organizacja zajęć, dostępność konspektu i materiałów uzupełniających, wygoda i łatwość użytkowania platformy do nauczania zdalnego, jakość transmisji audio i wideo

podczas wykładów, różnorodność form zajęć i używanie przez wykładowców ciekawych pomocy dydaktycznych);

- opinie o relacjach nauczania zdalnego i nauczania w trybie stacjonarnym (bezpośredni kontakt z uczelnią, skłonność do aktywnego angażowania się w zajęcia, samodzielność zarządzania czasem, ocena skuteczności nauczania zdalnego w porównaniu ze stacjonarnym);
- identyfikacja możliwości i sposobów uatrakcyjniania zajęć zdalnych.

Badania pokazały wysoki poziom satysfakcji studentów kierunku „zarządzanie” – ponad 60% z nich oceniło zajęcia w trybie zdalnym jako dobre lub bardzo dobre i spełniające oczekiwania. Wysoko oceniono przede wszystkim przygotowanie do prowadzenia zajęć zdalnych, zarówno ze strony uczelni, jak i nauczycieli akademickich. Wskazane przez studentów sugestie zmian i udoskonalień powinny zostać uwzględniane w przygotowywaniu zajęć w trybie zdalnym w kolejnych semestrach.

W ramach **działania doskonalącego** jakość procesu kształcenia rekomenduje się przyspieszenie prac nad wdrożeniem badań dotyczących jakości procesu kształcenia w uczelni z perspektywy nauczycieli akademickich, z wykorzystaniem narzędzia badawczego opracowanego wstępnie w roku akademickim 2019/2020.

Wyrazem dbałości o jakość kształcenia, a jednocześnie istotnym elementem doskonalenia metodyki pracy nauczycieli akademickich, jest też procedura hospitacji zajęć, pozwalająca weryfikować efektywność procesu nauczania, a także rozwijać umiejętności niezbędne przy realizacji założonych efektów uczenia się. Mimo istniejącej procedury oraz narzędzia hospitacji, w roku akademickim 2019/2020 nie przeprowadzono hospitacji zajęć na kierunku „zarządzanie”. Sytuację tę ocenia się negatywnie. Nie należy dopuścić do jej powstawania w każdym, kolejnym roku akademickim.

Jako **działanie doskonalące** zaleca się, aby z początkiem każdego roku akademickiego, Dziekan Studiów Ekonomicznych przygotowywał harmonogram hospitacji zajęć i na bieżąco nadzorował ich przeprowadzenie.

W ocenie studentów, pytania egzaminacyjne oraz zakres zaliczeń były zgodne z założonymi efektami uczenia się i umożliwiły weryfikację ich osiągnięcia pod kątem wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Jakość wykładów i kończących je egzaminów uzyskały średnią ocenę od studentów na poziomie wynoszącym 4,44 w semestrze zimowym i 4,41 w semestrze letnim. Z kolei ćwiczenia, konwersatoria i lektoraty oraz kończące je zaliczenia otrzymały w ocenach studenckich średnią ocenę równą 4,47 w semestrze zimowym i 4,30 w semestrze letnim. Sytuacja w tym zakresie nieco poprawiła się w porównaniu do wcześniejszych lat akademickich, szczególnie w grupie zajęć w formie wykładów i kończących je egzaminów, czego odzwierciedleniem są również lepsze oceny osiągnięte przez studentów kierunku „zarządzanie” w czasie obu sesji egzaminacyjnych.

W opinii absolwentów kierunku „zarządzanie”, studia stacjonarne I stopnia, średnia ocena stopnia ich przygotowania do napisania pracy dyplomowej wyniosła 4,75, a studiów niestacjonarnych 4,10. Opieka promotorów i proces organizacji obrony pracy zostały ocenione na poziomie średnio równym 5,00 na studiach stacjonarnych, a na studiach niestacjonarnych na poziomie średnim 4,50. Natomiast absolwenci studiów stacjonarnych II stopnia, stopień ich przygotowania do napisania pracy dyplomowej ocenili średnio na 4,67, a studiów niestacjonarnych na 4,12. Również i w tym przypadku, opieka promotorów i proces organizacji obrony pracy magisterskiej zostały ocenione na poziomie średnio 5,00 na studiach stacjonarnych, a na studiach niestacjonarnych na poziomie 4,33. Z podanych informacji wynika, iż proces dyplomowania jest wyżej oceniany przez studiów stacjonarnych, niż niestacjonarnych.

Mimo iż sytuacja stopniowo poprawia się, to nadal rekomendowane jest **działanie doskonalące**, polegające na zwiększeniu liczby godzin na seminaria dyplomowe na poziomie studiów niestacjonarnych, w tym prowadzonych poza dniami i godzinami zjazdów, lub zwiększenie liczby godzin konsultacji u promotorów.

5. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów.

Potwierdzeniem adekwatności przyjętych efektów uczenia się do potrzeb współczesnego rynku pracy oraz ich osiągnięcia poprzez kształt i realizację programu studiów jest monitorowanie losów absolwentów. Wyniki badania losów absolwentów kierunku „zarządzanie” są prowadzone od 2013 r., w dwuletnich odstępach czasowych. Ostatnie badanie miało miejsce po zakończeniu roku akademickiego 2018/2019. W związku z tym, w minionym roku akademickim nie monitorowano karier zawodowych absolwentów.

W tym miejscu należy jednak wspomnieć, iż AEH w Warszawie dąży do promowania uzdolnionych absolwentów. Zadanie to realizuje Akademickie Biuro Karier, które przekazuje studentom oferty staży, praktyk lub pracy. ABK stara się podchodzić indywidualnie do każdego studenta i wspierać tych, którzy poszukują praktyk lub pracy w znalezieniu odpowiedniej oferty. W roku akademickim 2019/2020 przeprowadzonych zostało 20 godz. konsultacji indywidualnych dla studentów i absolwentów kierunku „zarządzanie”, których celem było udzielenie wsparcia i przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Odbyło się 20 symulacji rozmów kwalifikacyjnych oraz 3 godz. warsztatów stanowiących doradztwo zawodowe. ABK również stale rozwija kontakty z interesariuszami zewnętrznymi.

Dodatkowo pozytywnie należy ocenić fakt, iż w dniu 25 września 2020 r., po raz pierwszy w historii funkcjonowania uczelni, podczas również po raz pierwszy zorganizowanej uroczystej graduacji, zostały wręczone nagrody „Mens Docta” dla najlepszych absolwentów. Nagroda została wręczona trzynastu absolwentom, w tym aż dziesięciu osobom po studiach na kierunku „zarządzanie” (6 osób – studia stacjonarne II stopnia w języku angielskim, 2. osoby – studia niestacjonarne II stopnia w języku polskim i jedna osoba po studiach niestacjonarnych I stopnia).

Biorąc pod uwagę dynamikę rynku pracy rekomenduje się następujące **działanie doskonalące**:

- (1) zintensyfikowanie współpracy uczelni i kierunku studiów ze środowiskiem interesariuszy zewnętrznych, pracodawców i praktykodawców, m.in. poprzez wyodrębnienie z Rady Ekspertów Uczelni, odrębnej Rady Biznesu dla kierunków ekonomicznych;
- (2) zbieranie informacji i badanie opinii pracodawców oraz praktykodawców o studentach i absolwentach kierunku „zarządzanie”.

III. PLAN DZIAŁAŃ DOSKONALĄCYCH JAKOŚĆ PROCESU KSZTAŁCENIA

Plan działań doskonalących jakość kształcenia na kierunku „zarządzanie” na kolejny rok akademicki 2020/2021 przedstawia się następująco:

1. Opracowanie i wdrożenie Karty Weryfikacji i Oceny Realizacji Efektów Uczenia Sie wypełnianej przez prowadzących zajęcia dydaktyczne – do końca roku akademickiego 2020/2021.
2. Częstsze kontrole zawartości i terminowości przygotowania przez prowadzących zajęcia sylabusów przedmiotowych oraz ich dostępności dla studentów – na bieżąco, nie później niż na tydzień przed rozpoczęciem zajęć dydaktycznych w danym semestrze.
3. Ujednolicenie i ewentualna modyfikacja zawartości arkusza oceny pracy dyplomowej przez promotora i recenzenta – do czerwca 2021 roku.
4. Opracowanie zwanego dokumentu pt. „Szczegółowe zasady dyplomowania studentów na kierunku zarządzanie” z uwzględnieniem zmian w tym zakresie, które zaczną obowiązywać od roku akademickiego 2021/2022 – do końca roku akademickiego 2020/2021.
5. Audyt prac dyplomowych pod kątem ich poprawności formalnej, liczby wykorzystanych i cytowanych źródeł, a także wyników z badania ich rzetelności na podstawie raportów z JSA, w celu wykrycia, a następnie wprowadzenia zasad przeciwdziałania zachowaniom patologicznym – do końca roku akademickiego 2020/2021.
6. Przegląd zasobów literatury obcojęzycznej z zakresu nauk o zarządzaniu i jakości oraz dyscyplin pokrewnych zgromadzonych w Bibliotece Uczelni – do końca roku akademickiego 2020/2021.
7. Kontrola wykonania opracowanego przez Dziekana planu hospicacji zajęć dydaktycznych w roku akademickim 2020/2021 – po zakończeniu każdego semestru.

8. Zintensyfikowanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi poprzez powołanie Rady Biznesu i zbieranie od jej przedstawicieli informacji o programie studiów i jakości kształcenia na kierunku „zarządzanie” – na bieżąco.
9. Przeprowadzenie badania ankietowego wśród studentów nt. oceny jakości obsługi procesu dydaktycznego, a także przeprowadzenie badania losów absolwentów – z końcem semestru letniego 2020/2021.